लेखाशिषं ८६७४ शासनाने हेयलेल्या प्रतिभूती हेवी अंतर्गत येणा-या न्यायलयाच्या किंवा न्यायाधिकरणाच्या न्यायनिर्णयाची, हुकुमनाम्याची किंवा निवाडवाची पूर्ती करण्यासाठी लागणा-या खर्चाची भरपाई संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग, शासन.निर्णय. क्र.न्याकभ-१०.०६/प्र.क्र.४६/अर्थसंकल्प-२, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. दिनांक : २९ जुलै, २००६.

वाचा:-

वित्त विभाग परिपत्रक क्रमांक :- न्याखभ-१०.०२/प्र.क्र.२/अर्थसंकल्प-२, दिनांक १३ सप्टेंबर, २००२. प्रस्तावना :-

दुय्यम न्यायालयाचा न्यायनिर्णय प्राप्त झाल्यानंतर विधी व न्याय विभागाच्या सल्ल्यानुसार अपिल न्यायालयात दुय्यम न्यायालयाच्या न्यायनिर्णयाच्या विरोधात अपिल दाखल करण्यात येते. दुय्यम न्यायालयाचा न्यायनिर्णय व अपिल न्यायालयात अपिल करणे यामध्ये बराच कालावधी जात असल्यामुळे शासनास व्याजाचा भुर्दंड सोसावा लागतो. ही कार्यपध्दती कमीतकमी वेळात कशी पूर्ण करता येईल व त्यासाठी उपाययोजना करता येईल ही बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत आता शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २०२(३)(ई) प्रमाणे कोणत्याही न्यायालयाच्या किंवा लवाद न्यायाधिकरणाच्या न्यायनिर्णयाची, हुकूमनाम्याची किंवा निवाडयाची पूर्ती करण्यासाठी होणारा खर्च हा राज्याच्या एकत्रित निधीवरील भारित खर्च समजला जातो.याबाबत अर्थसंकल्प नियम पुस्तीकेतील परिच्छेद २७ (८) व या नियम पुस्तीकेचे परिशिष्ट-१ अनुक्रमांक ४ (एक) कृपया पहावे.

२. दुर्यम न्यायालयाचा न्याय, निर्णय, हुकूमनामा किंवा निवाडा या विरुध्द् जेंव्हा शासनाने वरिष्ठ न्यायलयात अपिल दाखल केले असेल व अपिलावर निर्णय होईपर्यंत तहकूबी आदेश देण्याबाबतची शर्त म्हणून हुकूमनामाची रक्कम भरण्याचा अपील न्यायालयाचा आदेश दिला असेल तेंव्हा भरणा केलेली रक्कम अनामत रक्कम या स्वरूपात असते. अशा वेळी हा खर्च, "८६७४, शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती गेटा/एच-1.320(5004-50-7-06)-1

ठेवी (अ) न्यायालयाकडे जमा केलेल्या प्रतिभूती रकमा", या शिर्षाखाली दाखविण्यात येतो, शासनाच्या बाजूने अपिलाचा निर्णय झाल्यास वरील शिर्षाखाली खर्च म्हणून टाकलेली रक्कम निष्कासित झाली म्हणून दर्शवावयाची असते आणि दुय्यम न्यायालयाचा हुकूमनामा कायम करण्यात आल्यास वरील लेखाशिर्षाखाली खर्च म्हणून टाकलेली रक्कम भारित खर्च म्हणून प्रशासकीय विभागांनी संबंधित शिर्षाखाली बदली करून निष्कासित करावयाची असते.

3. या प्रक्रियेतून मार्ग काढण्यासाठी असे ठरविण्यात आले आहे की, या लेखाशिर्षाखालील विभागिनहाय तरतूद वित्त विभागाखाली करण्यात येईल व सदर तरतूद त्या त्या विभागाकडे अर्थसंकल्प मंजूर झाल्याबरोबर वर्ग करण्यात येईल. विभागाकडे वर्ग झालेली तरतूद विभागाने परस्पर आवश्यकतेनुसार खर्च करावयाची आहे त्यासाठी पुन्हा वित्त विभागाची अनुमती आवश्यक असणार नाही. सन २००६-२००७ या वर्षीच्या उर्वरित कालावधीसाठी खालीलप्रमाणे प्रमुख विभागांना निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्यामधून विभागाने निधी या प्रयोजनासाठी खर्च करावा. अधिकचा निधी आवश्यक असल्यास या विभागाकडून वाढवून घ्यावा. परिणामी अशी सर्व प्रकरणे विभाग स्तरावर विहीत केलेल्या वेळेत निकालात निघण्यास मदत होईल. तथापि, अन्य विभागांना निधीची गरज असल्यास त्या विभागाने वित्त विभागाकडून निधी उपलब्ध करून घ्यावा.

अ.क्र.	विभागाचे /कार्यासनाचे नाव	मंजुर केलेला निधी
3	महसूल व वन विभाग	१६ कोटी
2	नियोजन विभाग	२ कोटी

- ४. विभागाने, लेखाशिर्ष, "८६७४ शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती ठेवी " अंतर्गत, उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार अंतरिमरित्या न्यायालयात रक्कम जमा करणेबाबतचे प्रस्ताव महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका खंड-१ मधील परिशिष्ट-१ अनुक्रमांक-४ (एक) मध्ये नमूद केलेल्या नियमांच्या तरतूदीप्रमाणे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाचे परिपत्रक क्रमांक- न्याखभ-१०.०२/प्र.क्र.२/अर्थसंकल्प-२, दिनांक १३ सप्टेंबर, २००२ मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या नियमांच्या तरतूदीप्रमाणे निकालात काढावेत.
- ५. सन २००७-२००८ साठी ज्या ज्या विभागांना या प्रयोजनासाठी निधीची आवश्यकता आहे, त्या विभागांनी त्या वर्षाचे अंदाज इतर अर्थसंकल्पीय अंदाजाबरोबर वित्त विभागांकडे पाठवून तस्तूद करून घ्यावी.

- ६. सबब, संबंधित प्रशासकीय विभागांनी लोकलेख्यातील लेखाशिर्ष, ८६७४, शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती ठेवी (अ) न्यायालयाकडे जमा केलेल्या प्रतिभूती रकमांसाठी केलेली तरतूद वर परिच्छेदात नमूद केल्याप्रमाप्नो कार्यपथ्दतीचा अवलंब करून लेखाशिर्ष ८६७४ शासनाने ठेवलेल्या प्रतिभूती ठेवी (अ) न्यायालयाकडे जमा केलेल्या प्रतिभूती रकमा अंतर्गत प्राप्त होणारे सर्व प्रकरणे परस्पर निकाली काढण्यात यावीत.
- ७. सदर आदेशाची अंमलबजावणी आदेश निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून होईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

्रिमु.सा.गायकवाड) शासनाचे सह सचिव, वित्त विभाग.

प्रति,

सर्व मंत्रालयीन विभागः
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबईः
महालेखापाल (लेखा व परिक्षा), महाराष्ट्र, मुंबईः
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, नागपूरः
महालेखापाल (लेखा व परिक्षा), महाराष्ट्र, नागपूरः
निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबईः
सह संचालक, लेखा व कोषागारे, संगणक शाखा, नवीन प्रशासन भवन
५ वा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०००३२ः
अदिधान व लेखा अधिकारी, मुंबईः
सर्व कोषागार अधिकारी.
वित्त विभागातील सर्व अधिकारी व कार्यासने.
निवडनस्ती, अर्थसंकल्प-२